

HKSCAN

Tout, mis teeb head

- sest me hoolime

Kus on tegelikult risk Eesti
toiduga varustamisel?

Kaupo Ojavee
10. November 2022

HKScan Eesti toodab 50% loomsest proteiinist

- **Rakvere Farmid AS**

- Seakasvatuse ettevõtte – kasvatusmaht ca **45 tuhat LÜ aastas** (koos kontraktoritega ca 80 tuhat LÜ)
- 164* töötajat / tööjõukulu kokku €3,3M (€3,2M '20)
- Käive €22,6M (€30M '20)

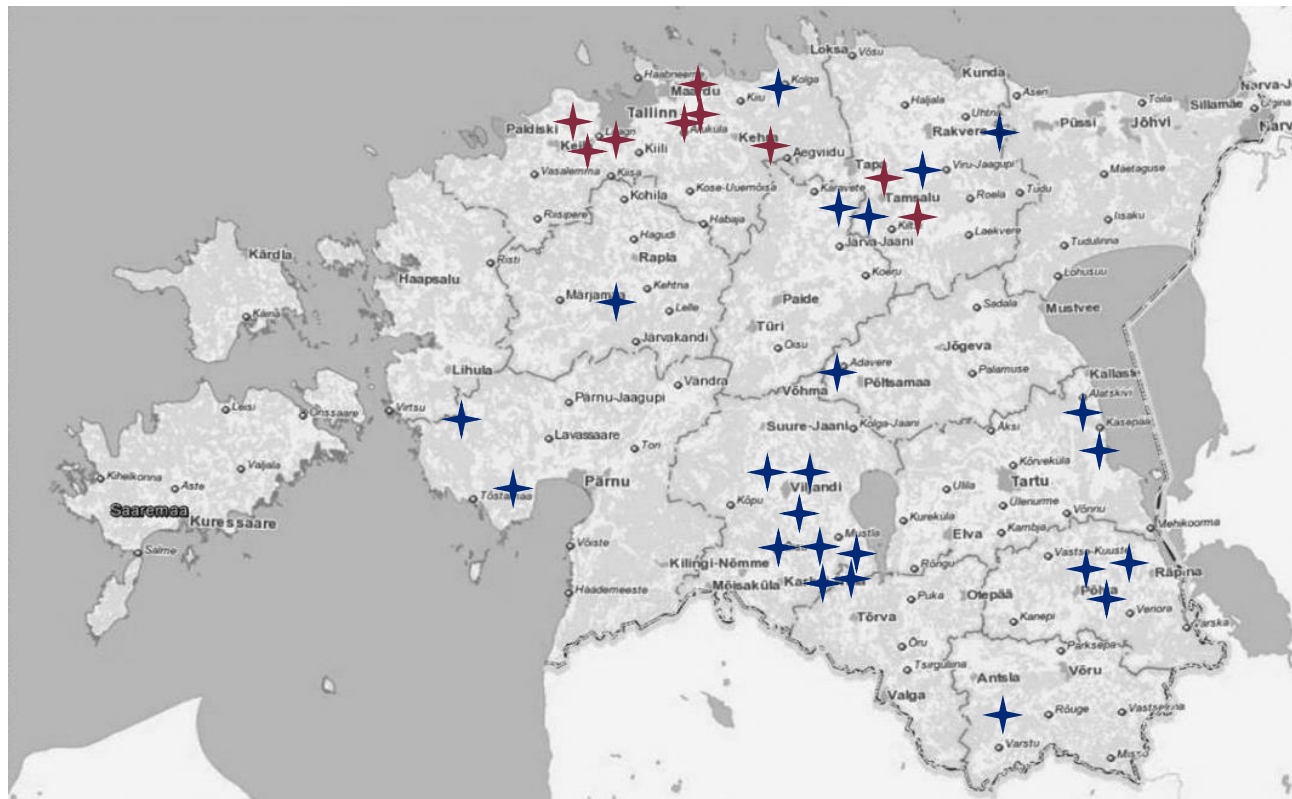
- **HKScan Estonia AS**

- Broilerkanade kasvatus (Tallegg) – kasvatusmaht ca **97 tuhat LÜ aastas** (**98,5%** eestis toidetud broilerilihas), loomasööda valmistamine, sea- ja veisetapamaja, broilerite tapamaja, lihalõikus, lihatoodete valmistamine, akrediteeritud laboratoorium, logistika, müük
- 1098* töötajat /tööjõukulu kokku €23,9M (€22,4M '20)
- Käive €156,5M (€164,5M '20) – eksport 1/3 käibest

- **HKScan on Eestisse investeerinud aastast 2010 kokku üle €60 miljoni**

- Algtootmisse üle €18 miljoni

Meie kana- ja seafarmid Eestis

- ★ Broilerkana farmid
- ★ Sea farmid

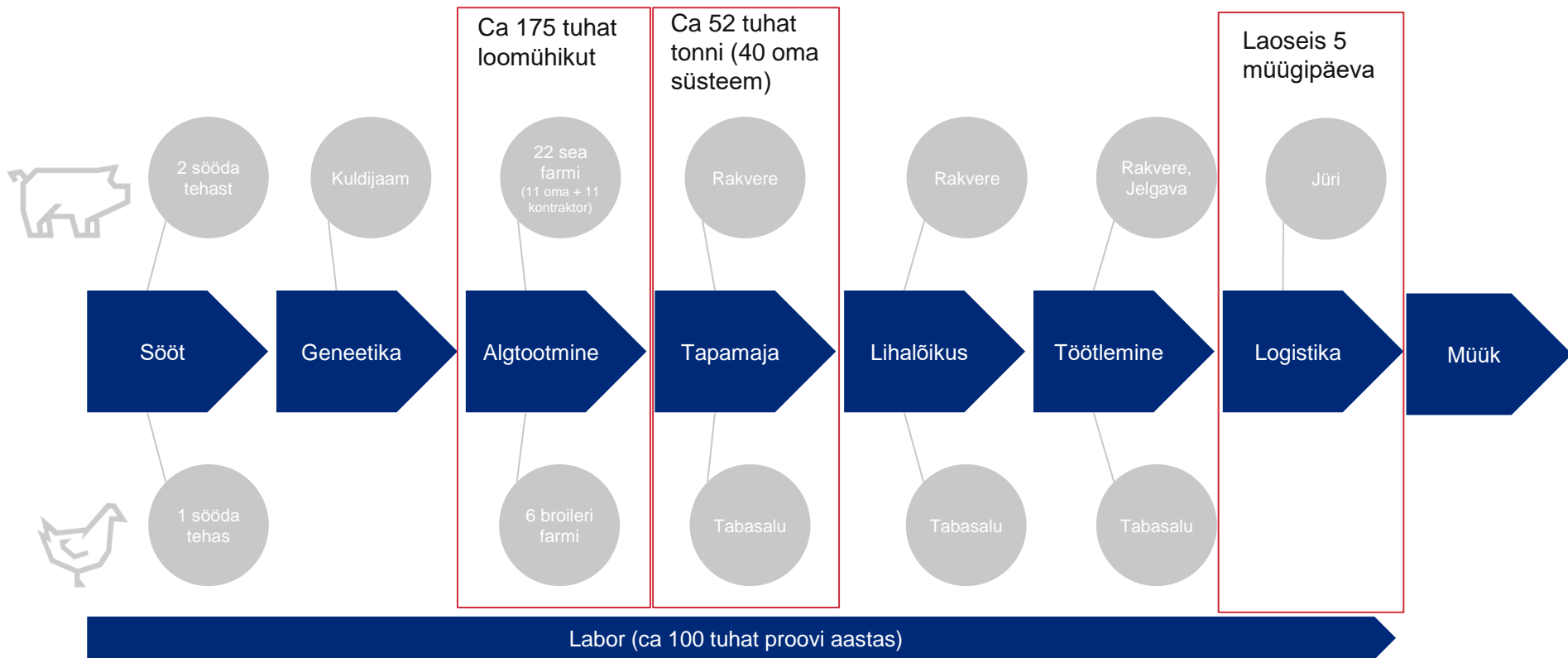

Ekseko

Kaarma

Pikk väärtuskett tagab varustuskindlust

* Eestis tarbitakse lihatooteid kokku ca 105 tuhat tonni aastas

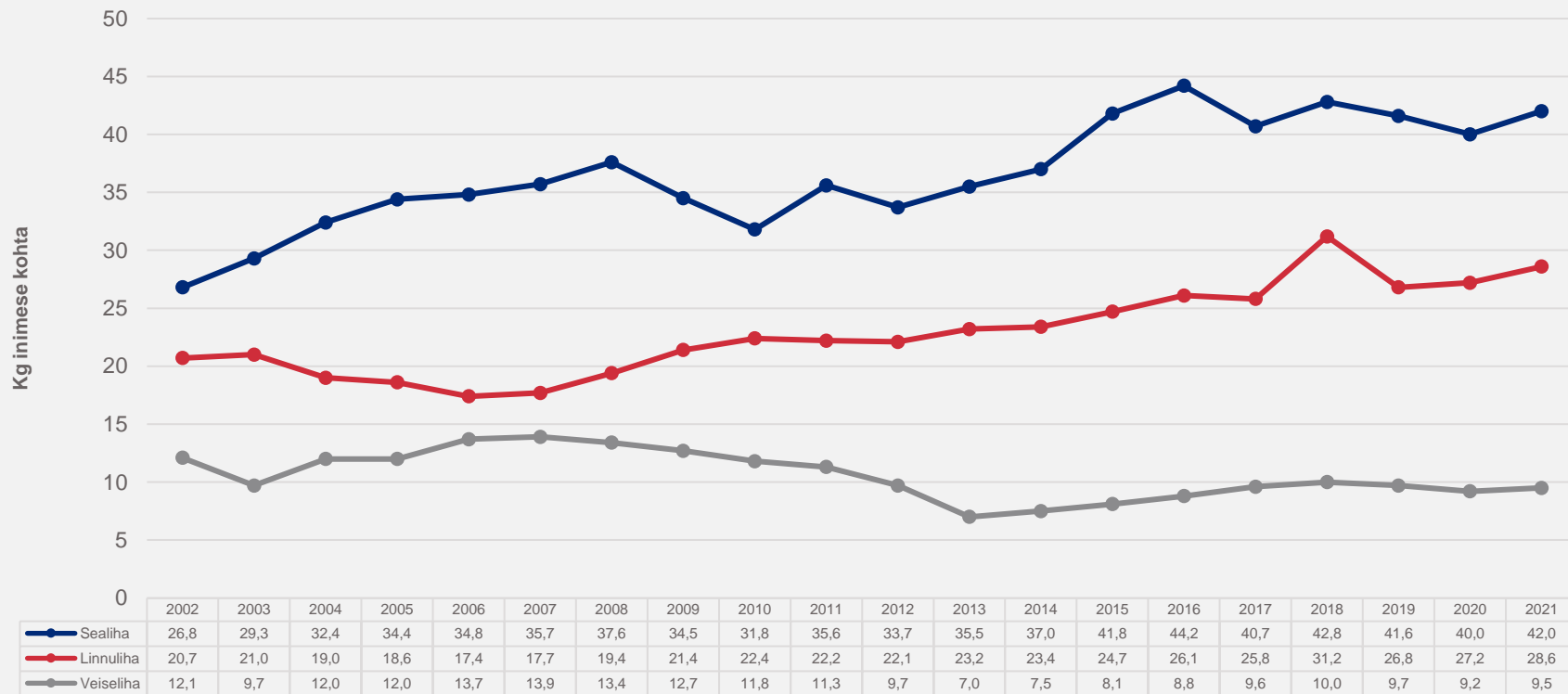
RAKVERE

Tallegg

Omadelt omadele

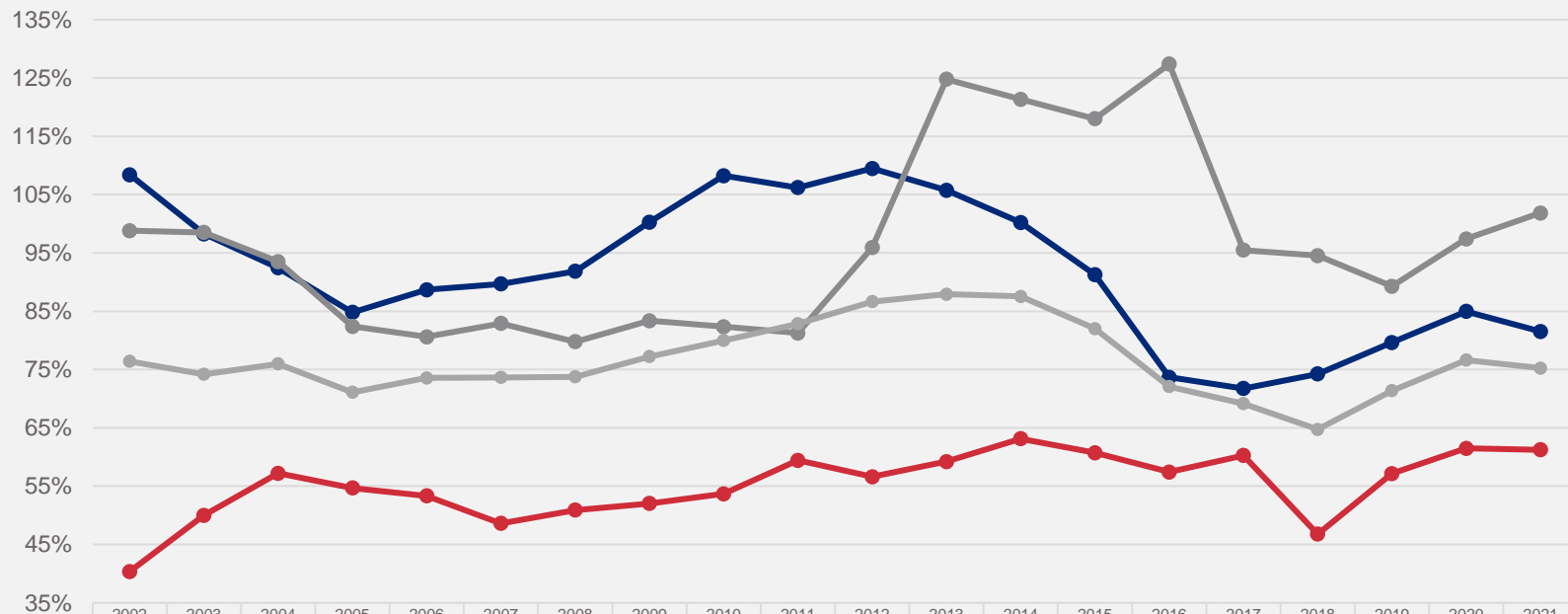
Milline on mõistlik isevarustusstatus lihatoodetega?

Liha tarbimine

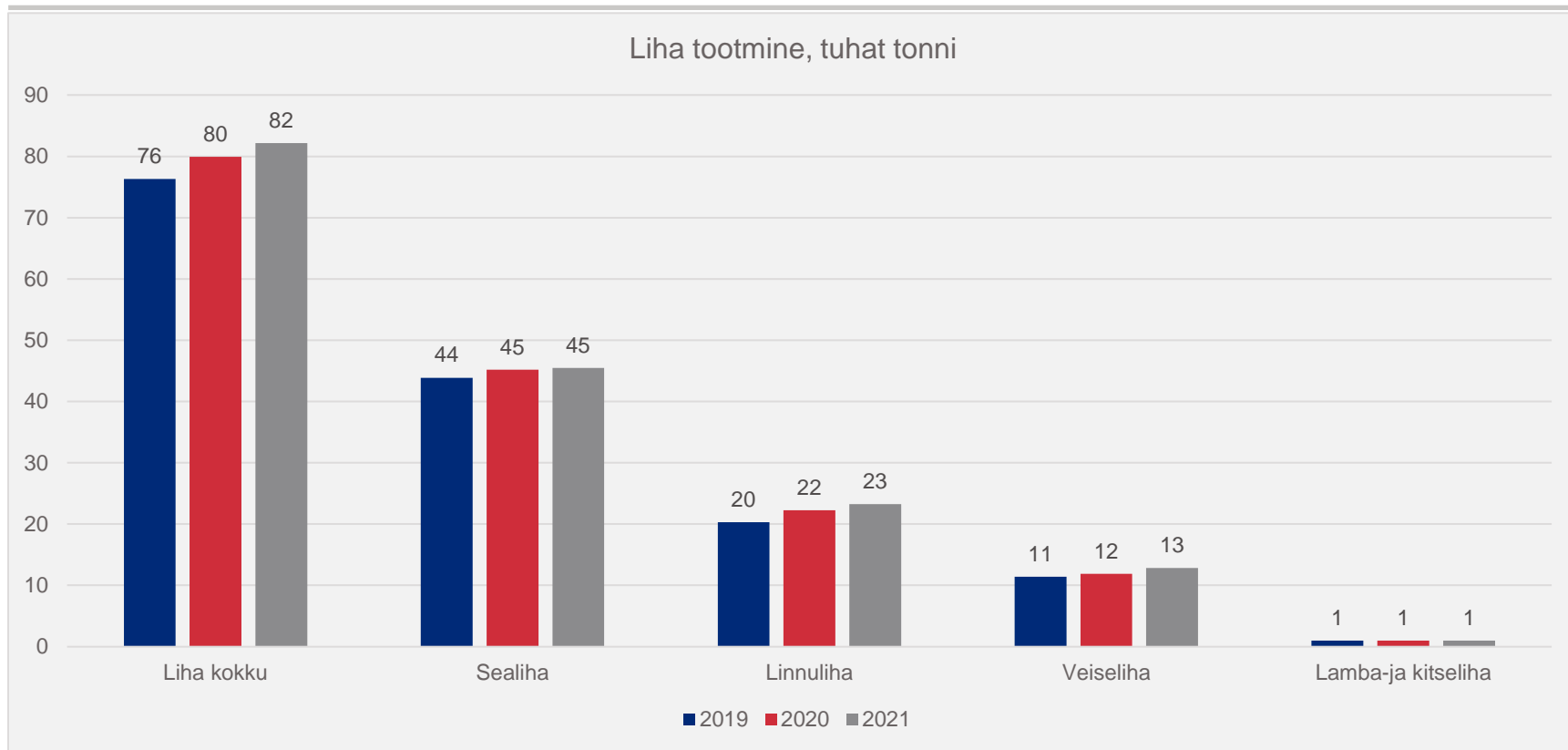

Milline on mõistlik isevarustusstatus lihatoodetega?

Lihaga isevarustusstatus

Milline on mõistlik isevarustusstatus lihatoodetega?

Mis on tegelikult toidujulgeolek?

- Vili elevaatoris või loomad/linnud farmis ei taga toidu kättesaadavust – tooraine on vaja töödelda inimtoiduks ja toimetada tarbijani
- Toidujulgeolekut saavad tagada ettevõtted, kellel on piisav tootmisvõimekus
- Riik peab andma selge sisendi, mida toidujulgeoleku all mõeldakse ning mida ettevõtetelt oodatakse (ja mida vastu pakutakse)
- Tootmisettevõtte (ka algtootmise) investering on eelkõige kohapeal asuvasse füüsilisse varasse (hooned, seadmed, infra) – mida ei ole sisuliselt võimalik siit ära viia
- Kui ettevõtte loetakse varustuskindlust tagavaks ettevõtteks, siis peaks riik leidma sellele ettevõttele ühe konkreetse kontaktisiku, kes ettevõtte suhtlust kogu riigiga veab

Talleggi varustuskindlus Eesti tarbijale:

Aastane kogutoodang ca 14 miljonit lindu

Toodang päevas keskmiselt:

- 38,300 lindu
- 65,200 kg tapakaalus
- 50 grammi iga eestimaalase kohta
- Logistika ja kaubandus ca 2 päeva
- Tabasalu tööstuse laod 3-4 päeva
- Farmid 37 päeva

Tänane varustuskindlus 42 päeva

- Kohalik haudemunade tootmine (c 15 milj EUR)
- Kohalik haudejaam (7-8 milj EUR)

Talleggi tähtsus Eesti tarbijale:

- Tagame igapäevaselt 50% kohalikust broileriliha tarbimisest, ca 10 broilerit iga eestimaalase kohta
- Kasvatatud ilma antibiootikume kasutamata alates maist 2018
- Kontrollitud tarneahel, toote päritolu ja tegelik vanus kontrollitav (farmi tasand)
- Kogu ahela regulaarne kontroll vastutustundlike ametnike poolt (PTA)
- 40,000 tonni kodumaist teravilja oma jõusöödatootmiseks
- Kõige väiksema keskkonnamõjuga päris liha (CO2 jalajälg)

Valmisolek tegutsemiseks /eluline kogemus

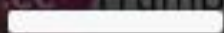
- **Eesti pikim streik** (06.02.18 – 15.04.18)
  - Rakvere lihatööstuse streik oli pikim Eestis
  - Tootmine jätkus ja tarded toimisid
  - Loomade heaolu tagamiseks olid olemas ka teenus-tootmislepingud
- **Koroona**
  - Eriolukord kuulutati välja riigis 12.03.2020
  - Tellimused 13.03 (14.03 täitmiseks) olid 196 tonni (tavapärase 105 tonni)
  - Tegevusplaanid, kuidas tagada osaline tootmine töökäte puuduses ning mis järjekorras osakondi äärmisel juhul sulgeda!
  - Tegevusplaanide jooksev testimine – näiteks selle aasta veebruaris oli meil Rakveres ca 1/3 inimesi haigusega töölt eemal
- **Juhtimisstandardite igapäevane kasutamine**
- **Iga-aastane kogu ettevõtte riskikaardistus**

KOROONAPAANIKA KERGITAS POODIDE MÜÜGIMAHUD JÕULUDEGA VÕRRELDAVAKS

Netv

Jaga

00:23 / 03:35

...ree Trumpiga kohtunud Brasillia president andis negatiivse viiruse testi

HD

AUTO

KOROONAPAANIKA KERGITAS POODIDE MÜÜGIMAHUD JÕULUDEGA VÕRRELDAVAKS

Uetv

Jaga

HANNES SARV

hannes.sarv@err.ee

00:28 / 03:35

Kreekale läksid Türgi piirile

AUTO

Riigiga koos

- Olulise gaasitarbijana (78 GWh '21 aastal) oleme loonud maagaasi kasutuse asenduse osas:
  - 60% võimekuse kasutada põlevkiviõli; ja
  - 40% viime kasutamise võimekuse LPG'le hiljemalt novembriks (täna jäänud veel teha 3 linnufarmi jäänud ca 19% mahust)
- Võimalike energia(kulu) toetusmeetmete väljatöötamisel tuleb toetada ka neid, kes on ise alternatiive kasutusele võtnud. Näiteks gaasi puhul tuleks toetusmeetmeid rakendada vastavalt '21 tarbimisele
- Keskkonnalubade saamine/uuendamine loomakasvatusele on liialt pikaajaline protsess
- Pakendid, jäätmekäitlus, EL suunitlusega aruandlus, jne....

HKSCAN

Teeme elu maitsvamaks

- täna ja homme

TÄNAN TÄHELEPANU
EEST!

